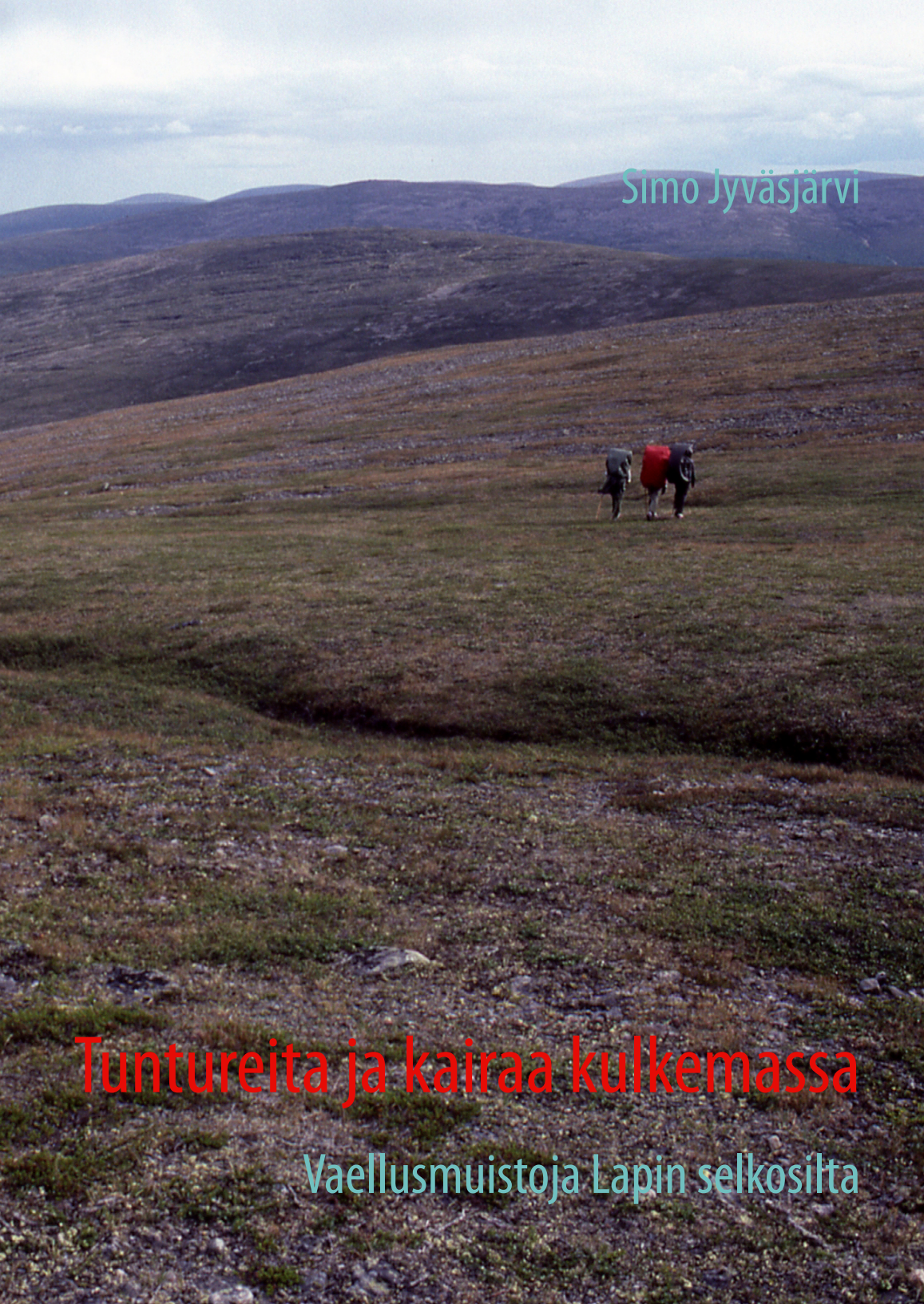

Simo Jyväsjärvi

Tuntureita ja kairaa kulkemassa

Vaellusmuistoja Lapin selkosilta

Tuntureita ja kairaa kulkemassa

Kairan viemille

Simo Jyväsjärvi

Tuntureita ja kairaa kulkemassa

Vaellusmuistoja Lapin
selkosilta

© 2014 Simo Jyväsjärvi

Kuvat: Simo Jyväsjärvi

Taitto ja kannen suunnittelu: Simo Jyväsjärvi

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-286-881-7

Sisällysluettelo

Esipuhe	7
Vaelluskärpänen puraisee – kairankiertäjien ensimmäinen vaellus Saariselälle 1978	9
Haaveena Vongoiva-tunturi 1980	23
Vongoivan valloitus 1981	37
Sokostin soseensotkijaiset 1983	51
Karhunkierros 1984	59
Saariselän itäosassa 1985	65
Pitsusjärven myrskyvaellus 1986	81
Vaellus Kevon kanjonin maisemissa 1987	96
Saukko-vartion kanssa vappua juhlimaan Haltille 1989	105
Saukkojen Pitsusjärven retki 1990	114
Saukkojen Karhunhammas-vaellus Saariselällä 1990	122
Hiihtolomavaellus Koilliskairassa 1991	149
Perhevaellus Sokostille 1991	165
Päskihammas-hiihtovaellus itäisellä Saariselällä 1992	175
Lumimyrskyssä Lossujärvellä 1993	189

Tahvontuvan saunareissu 1994	205
Kärpät valloittavat Haltin 1995	218
Saariselän kesävaellus 1997	233
Vappuvaellus Haltille 1998	240
Sokosti 2000-vaellus	248
Muistot säilyvät	257

Esipuhe

Minulla on ollut onni saada retkeillä Lapin tunturimaisemissa parikymmentä vaellusta vuosien 1978 - 2000 välisenä aikana. Vaellukset ovat suuntautuneet pääasiassa Saariselän itäosaan ja Käsivarren suurtuntureille, mutta myös Karhunkierros ja Kevon maisemat ovat tulleet tutuiksi. Jo ensimmäisellä kairankiertäjien jotoksellamme aloin pitämään vaelluspäiväkirjaa pieneen mukana kuljettamaani vihkoon. Siitä lähtien päiväkirjamerkintöjä on karttunut joka retkeltä ja vihkopinkka kirjoituspöydän alalaatikossa on kasvanut.

Vaelluskumppanit olen saanut perhepiiristä ja lasten vartuttua olen halunnut tarjota myös lapsilleni vaelluselämyksiä. Lasteni harrastuksiin kuului olennaisena partio toiminta, jossa valmiudet erätaitoihin hankittiin jo sudenpentuiässä. Omassa lapsuudessa minulla ei ollut mahdollisuutta osallistua partio toimintaan ja halusinkin olla tukemassa ouslaistelaisten partiolaisten vaellusharrastusta toimimalla omien poikieni Heikin ja Jussin vartioiden retkien organisoijana ja oppaana. Jälkeenpäin voin olla hyvin kiitollinen niistä reipashenkistä kokemuksista, joita sain kokea näiden nuorten kanssa. Oli upeaa seurata poikien kasvua ja taitojen karttumista noiden vaellusvuosien aikana. Isälle nuo retket olivat sitä elämän parhainta aikaa olla yhdessä poikiensa kanssa Lapin luonnon rauhassa.

Vuosien myötä toteutimme myös perhevaelluksen koko perheemme voimin. Myös lasten seurustelukumppanit pääsivät retkien rasituksista osallisiksi. Vuodet vierivät ja lapsille tulivat uudet haasteet opiskelujen, oman perheen perustamisen ja lasten syntymisen myötä ja Lapin retket jäivät, mutta muistot elävät. Yhteiset perhokalastusreissut monena kesänä pohjoisen taimenpuroille ja harrikoskille Jussin kanssa tosin lievittivät Lapin kuumetta osaltaan.

Kamera on kulkenut myös aina mukana näillä retkillä ja diakuvamateriaalia on kertynytkin vaellusmaisemista ja Lapin luonnosta melkoinen määrä.

Nyt eläkepäivinä päätin toteuttaa pitkäaikaisen haaveeni saada päiväkirjamuistiinpanoni luettavampaan muotoon. Pikkuhiljaa olen kirjoitellut vihkojen tekstiä puhtaaksi tietokoneelle. Samalla olen jonkin verran stilisoinut ja joiltakin osin myös taustoittanut tekstiä. Skannaamistani dioista olen valinnut kirjaan muutamia otoksia.

Tämä kirja sisältää muistiinpanoja niistä mieliinpainuvista ja unohdettomista kokemuksista ja tunneilmasta, joita olen näiden vaellusten aikana saanut Lapin jylhien tunturien sylissä kokea. Pohjoisen karun ja joskus ankarankin mutta toisaalta yksityiskohdissaan usein niin kauniin ja värikkään luonnon lumoissa olen saanut elää yhdessä tosi ystävien ja uskollisten vaelluskumppaneiden kanssa hetkiä, joita en unohda koskaan.

Haluan kiittää kaikkia kanssavaeltajiani näistä hienoista yhteisistä elämyksistä, joita tämän kirjan kansien väliin on tallentunut.

Lisäksi haluan lausua erityiskiitoksen rakkaalleni Arjalle kirjan tekstin tarkistamisesta ja arvokkaista korjausehdotuksista.

Vaellushenkisiä lukuelämyksiä!

Oulaisissa 7.5. 2014

Simo Jyväsjärvi

Vaelluskärpänen puraisee – kairankiertäjien ensimmäinen vaellus Saariselälle 1978

Pajujärvi – Suomujoki – Sarvioja – Paratiisikuru – Muorravaarakka – Kuikkapää – Anterinmukka – Anteripää – Sokosti – Luirojärvi – Lumikuru – Sarvioja – Snellmannin kämpä – Ahvenjärvi – Pajujärvi

Huolellista valmistelua

Oli vuosi 1978 ja elokuu loppuillaan. Meihin oli iskenyt Ilkka-veljeni kanssa vaelluskipinä ja halusimme lähteä retkeilemään Lappiin. Olimme kuulleet serkuiltamme Saariselän ihanteellisista vaellusmaastoista ja niinpä päätimme suunnata ensimmäisen erävaelluksemme Saariselän itäosan tunturimaisemiin. Olimme perehtyneet tunturivaellusten perusteisiin Raimo O. Kojon Lapin retkeilyoppaan ja pienen Saariselän vaellusreittejä esittelevän kirjasen ”Saariselkä” avulla. Olimme hankkineet Sokosti-Suomujoki-alueen ulkoilukartan ja retkeilyn kylmäharjoittelua olimme harrastaneet iltaisin kartan ja opaskirjojen avulla.

Varusteiden keräily vaati suunnittelua. Sisareni Helena oli puolisonsa Jaanin kanssa vastikään retkeillyt Kuusamossa Karhunkierroksella, ja heiltä saimme lainaksi teltan ja makuupussit sekä kaasukeittimen, joka sitten osoittautui tunturituulissa melko turhaksi vempaimeksi. Armeijasta kotiutuessa ostettu maastopuku, joka oli toiminut metsästysretkillä, sai toimia nyt vaelluspukuna ja perinteinen maastokuvioinen hattu vaellushattuna. Suunnittelimme retken ruokalistaa Kojon kirjan pohjalta ja tilasimme sissimuonapusseja hyvissä ajoin. Muistan kirjoittaneeni varusteluetteloja pienille pahvisille korteille, ja ne taitavat olla vieläkin tallessa Kojon kirjan välissä. En tuolloin arvannutkaan, että vaellusvarus-

teiden suunnittelu kehiteltiin vuosien mittaan suorastaan taiteenlajiksi vaelluskokemusten lisääntyessä.

Ja sitten menoksi ...

Elokuun kahdeskymmenesviides päivä kolmen maissa käänsimme Saabin keulan Oulaisista pohjoiseen ja matka alkoi. Ounasvaaran rinteet siintelivät ilta-auringon punaa, kun ohitimme Rovaniemen seitsemän jälkeen. Matka joutui ja bensaa paloi. Sodankylä jäi taakse ennen yhdeksää, ja Saariselän retkeilykeskuksessa olimme kymmenen jälkeen. Jatkoimme eteenpäin Kuutusjärven metsätien tienhaaraa etsien, ja entisen ST-ajojen kartanlukijan taidoillani tie löytyi tarkasti pimenevästä illasta huolimatta. Onneksi kuun puolikas nousi valaisemaan maisemaa ja kiiltelemään purojen ja lampien pinnalla, joten pysyimme kartalla. Tie mutkitteli vaarojen kupeita kunnes tulimme poroaidalle. Siinä meidät säikäytti resuinen ukkopaha, jolla oli ruosteinen moottorisaha kourassa uhkaavasti. Ukko osoittautui keloista veistetyksi porojen pelättimeksi. Lopulta olimme Pajujärven pohjoispäässä Suomujoelle kääntyvän pikukutien tienhaarassa auton mittarin näyttäessä 629 kilometriä ja päätimme leiriytyä. Nopean maastontiedustelun ja kivien potkiskelun jälkeen löysimme teltalle paikan tien yläpuolelta männiköstä. Tuumasimme, että sissi pystyttää teltan pimeässäkin, ja viriteltyämme teltan kuntoon joimme termospullosta viimeiset teenrippeet ja painuimme makuupusseihin puolen yön jälkeen.

Jalka nousee vaikka rinkka painaa

Teltan ympärillä ähkivä porohirvas herätteli meidät aamuseitsemältä usvaiseen aamuun. Ensitöikseni hain vettä pakkiin Pajujärven rantakiviltä ihaillen tyyntä ja sumuista järvimaisemaa. Sytyttelimme tervastulet ja keitimme aamupalaksi rohkeasti purkista hernekeittoa höyrytettyinä viimeisillä eväsmakkaroiden. Leiväksi totuttelimme rouskuttelevaan näkkäriä eli vanikkaa niin kuin sitten armeijatermein leipäämme kutsuimme. Ilkka veti lyhyemmän tikun tiskivuoroista, ja minä ryhdyin purkamaan telttaa ja pakkaamaan rinkkoja.

Auton parkkeeraaminen oli oma ohjelmansa. Suomujokivarteen ei päässyt ajamaan, joten päätimme jättää auton Pajujärvelle, mutta vähän kauemmaksi tieltä. Niinpä ajoimme kilometrin verran sivutietä pohjoiseen ja parkkeerasimme Saabin kankaalle mäntyjen väliin. Kävelimme takaisin leiriin ja aloimme sovitella rinkkoja olkapäille. Minulla oli Savotan uusi, oranssinvärinen rinkka, ja hyvin se tuntui tälläytyvän hartioille.

Yhdeksän aikaan pääsimme matkaan tietä pitkin kohti Suomujokea. Aurinko oli jo korkealla, ja päivä oli kaunis luvaten lämmintä vaeluspäivää. Kangasmaasto viehätti silmää ja ihmettelimme puun määrää, mitä oli kaatuneina keloina ja kantoina maastossa. Polttopuista ei siis tulisi pulaa. Sarviaan kelova komea hirvasporo juoksenteli vastaan puolimatassa joelle.

Ylitimme Suomujoen Aittajärven alapäästä kosken niskalta köydellä hinattavalla kiikkerällä lasikuituisella jollaveneellä, joka juuri ja juuri kantoi meidät ja rinkkamme. Löysimme polun, joka johti kohti Maantiekurunojaa, ja matka alkoi joutua.

Kahvihammasta alkoi pakottaa Maantiekurunojan varressa, ja joimme termokseen keittämämme kahvit näkkärivoileipien kanssa puron mutkassa. Kuvasin Canon-kamerallani puronvarsinäkymiä muutaman ruudun, ja kohta ensimmäinen diafilmirulla alkoi tulla täyteen.

Sekoilua Kuotmuttipäällä

Muutaman kilometrin käveltyämme Maantiekurunojan vartta etelään otimme kartasta suunnan Kuotmuttipään selänteelle ja hikisen urakan jälkeen olimme ensimmäisellä puuttomalla selänteellä, ja maisemat alkoivat avautua mahtavina eteemme. Pidimme ruokataukoa kumpareiden rinteessä ja totesimme, että kaasukeittimellä on turha yrittää keittää ruokaa tunturissa. Jatkoimme etelään seuraavalle huipulle. Olimme niin innoissamme, että tunnistimme huippuja väärin - kai siinä oli kokemattomuuttakin - ja arvelimme olevamme jo Kaarnepään päällä. Laskeuduimme purolaaksoon etsiskellen Sarviojan kämppää - turhaan. Jalkoja alkoi jo painaa, ja päätimme leiriytyä, olihan meillä telttä mukana. Telttä siis pystyyn, ja vaihdoimme kuivaa paitaa päälle. Teimme iltasta siinä

kello viiden maissa ja ruuan jälkeen nousimme vielä lähihuipulle ikään kuin varmistelevaan, missä olemme.

Silloin valkeni, että olimme vielä kaukana tavoitteesta. Puronen oli malliltaan täysin Sarviojan muotoinen mutkineen kaikkineen, mutta ei toki niin leveä, kuten myöhemmin huomasimme. Ei muuta kuin äkkiä teltta kasaan ja matkaan. Painelimme Kaarnepään selänteeseen yli tunnissa kiirunan ja poron ihmetellessä vauhtiamme. Niukautin siinä kiireessä toista polveanikin astuessani ”tyhjän” päälle, ja myöhemmin samainen polvi on vihoitellut tuota venähdystä toistuvasti. Olimme Sarviojan varressa puoli yhdeksän aikaan ja enää ei ollut mitään vaikeuksia löytää kämppää. Alkoi sataa tihuutella, kun tulimme kämpälle. Iloksemme siellä ei ollut muita, ja kävimme heti taloksi. Virittelimme tulet kamiinaan ja pulahdimme uimaan Sarviojan suvannossa. Vaihdettuamme pikataipaleen hiostamat paitamme kuivempiin, alkoi olo tuntua taas ihan ihmismoiselta. Totesimme autiomajapuhelimen toimivaksi ja soitimme pikakuulumiset kotiin.

Ensimmäisen vaelluspäivän rasituksista olivat olkapäät vähän turhana ja päkiät arkana. Illan hämärtyessä painuimme unten maille kymmen jälkeen Sarviojan solistessa unettavasti taustalla.

Paratiisikuruun usvassa

Aamu valkeni varsin usvaisena, ja pilvet viistelivät tunturin rinteitä märkinä. Teimme aamutoimet heti seitsemän jälkeen. Tuskastuimme kaasuhellalla toimimattomuuteen ja keitimme puurot kamiinassa. Juomana oli raikas purovesi eli ”Sarviojan sorbus”. Kokoilimme kampeemme kasaan ja siivoilimme kämpän kuntoon. Otin vielä lähtiessä kuvan kämpästä, ja pääsimme matkaan puoli kymmeneltä kohti Muoravaarakanjokea.

Aluksi kuljimme polunpohjia, mutta Vaulopään rinteillä polut hävisivät, ja painelimme nummimaisella hiekkapohjaisella selänteellä usvan seassa Paratiisikurun laaksoa kohti. Paratiisiojan varressa pidimme kahvitaukoa nojaten tunturikoivun käivärään. Nyt löysimme oikean kurun heti. Nousimme sitä ylös ja yhtäkkiä oli edessämme pieni lampi. Paratiisikurun alalampi siinä kuvasteli kuin lähde ikään. Ylempää löytyi leiri-

paikka, jossa oli tunturikoivua polttopuuksi. Matkan varrella olimme ihmetelleet monia kaatuneita tunturikoivuja, ja selityksen olin lukenut Kullervo Kemppisen Lumikuru-kirjasta. 60-luvulla Paratiisikurussa oli tullut niin äkkiä kevät, että lammen jäät ja raju tulva veivät mennessään kauniin tunturikoivikon ja toivat kiviä kurun pohjalle asti. Sääli, sillä voi vaan kuvitella, miten kaunis kuru olisi valkoisine koivuineen.

Valmistimme lounasruokaa eli ”puolista” leiripaikalla, vaikka partiolaishenkeä siinä vaadittiin, että saimme märät koivut syttymään. Pilvet kulkivat edelleen matalalla, ja ilma oli kostea. Emme saaneet oikein käsitystä Paratiisikurun kauneudesta, mutta myöhemmillä retkillämme meidät on palkittu runsain mitoin myös sään puolesta tuolla tarunhoitoisella paikalla. Ennen lähtöä kävimme katsomassa ylälammen yläpuolella koskena valuvaa pahtaseinämää, josta otimme muutamia kuvia.

Pirunportin kautta saunaan Muorravaarakkaan

Nousimme Ukselmapään selänteelle tosi jyrkän nousun. Ylhäällä sukelsimme sumupilveen, jossa näkyvyys meni täysin nollaksi, ja jouduimme etenemään kompassisuunnalla. Pilvet vihmoivat ohitsemme ja kastelivat varusteemme huolimatta sadeasuista. Laskeutuessamme Ukselmakuruun ja Pirunportille minulla luisti jalka alta, ja sain pikku nirhauman ranteeseen. Alhaalla alkoi taas erottamaan yksityiskohtia. Ukselmakurun oja häviää yläpäästään yhtäkkiä maan alle, ja oli aika erikoinen kokemus huomata solinan loppuminen - oli hullu tunne, kun tuli yhtäkkiä hiljaisuus.

Pirunportin kuru oli luotaantyöntävän karu kokemus. Pirunportti oli todella nimensä veroinen kivikraateri jyrkkine sumuun häipyvine seinämineen, joista tuntui kivet päälle tippuvan. Suppilomaisissa kivikuopissa eroosio oli tehnyt erikoisella tavalla tehtävänsä. Kurun eteläpäässä oli pari lumilaikkua, joissa saattoi vielä heitellä lumipalloja.

Pudottelimme selvää polkua Muorravaarakan kämpälle, jossa olimme puoli kolmen maissa. Kämpällä oli puolenkymmentä kulkijaa, ja osa lähti jatkamaan matkaa, mutta kohta uusia vaeltajia tuli lähteneiden tilalle.

Ripustelimme varusteita kuivan paikalle ja asetuimme taloksi. Innoissamme kävimme kokeilemassa virvelikalastusta ylävirran puolella kun kerran olimme luvatkan hommanneet, mutta jouduimme palaamaan tyhjin toimin. Teimme kaasuhellalla päivällisruokaa ja söimme hyvällä ruokahalulla. Tiskien jälkeen työnnyimme vaeltajatyttöjen lämmittämään savuiseen saunaan. Löylyt olivatkin tosi makeat, ja uinti Muorravaarakanjoessa pani veret kiertämään.

Raukeus alkoi valua jäseniin, kun ilta hämärtyi. Istuimme iltaa nuotiolla muun vaellusporukan kanssa ja otimme tunnelmakuvia. Kirjoittelin muutaman rivin vaelluspäiväkirjaa - tapa, josta tuli minulle perinne ja hyvä perinne tulikin.

Kokeilimme lätytjen paistoa nuotiolla. Repaleisiahhan niistä tuli, mutta hyvin ne kelpasivat. Vesisade alkoi illan hämärtyessä häiritä siinä määrin, että aloimme valmistautua yöpuulle. Siirsimme varusteemme varaustuvan puolelle, sillä sakkia alkoi olla autiotuvan puolella tungokseen asti. Kämpällä yöpyi yhteensä parisenkymmentä vaeltajaa. Nukuimme tosi makeat unet varaustuvan pehmeillä patjoilla.

Kuikkapään valloitus mielessä

Maanantai valkeni selkeämpänä kuin edellinen päivä. Puoli kahdeksalta konkoilimme pystyyn ja aloimme värkkäillä aamupalaa rantanuotiopaikan äärellä. Menu sisälsi tällä kertaa ruispuuroa florasilmällä, näkkileipää ja kahvia.

Pääsimme matkaan yhdeksän maissa toivorikkain mielin, sillä sää lupaili meille parempaa päivää kuin eilinen. Nousu Tiyhtelmäkurun vartta ylös oli heti hikinen urakka. Matkalla saatoimme lepuuttaa silmiämme näkymällä Muorravaarakanjoen laaksoon. Muutama ruskahihlaja väritti jo syksyn väreillä matkaamme. Kurun perältä Tiyhtelmäpään selänteeltä otimme suunnan kohti koillista ja Sara Pierran Muurivaaraa. Maasto oli helppokulkuista tunturikoivikkoa ja matka edistyi hyvää vauhtia. Pidimme lyhyen kahvitauon Muurivaaran laella. Sieltä näkyi jo päätavoite Kuikkapää rosoisine pahtoineen koillisessa. Sää osoitti selkenemisen merkkejä, vain joku pilvenriekale viisteli Kuikkapään lakea. Vaihdoimme saappaiden tilalle lenkkarit, ja kulkuvauhti

parani kummasti. Näimme siinä matkan varrella jäniksen ja jonkun pienen haukan.

Puoli yhden maissa olimme Kuikkapään juurella. Jätimme rinkat se-
länteelle ja aloitimme kiipeämisen Kuikkapäälle kevyessä varustuksessa. Rinne oli rakkainen ja etelän puolella oli pystyjyrkkä pahta, joten kiersimme pohjoisen puolelta ylös. Laella oli tuulista, ja lopulta löysimme huipun kivikasan, jonka juurella oli vieraskirja pakkiin piilotettuna. Kirjoitimme nimet vieraskirjaan ja nappasimme muutamia kuvia hui-
putuksen kunniaksi. Korppikin kierteli huippua ja pääsi diafilmille. Pa-
lasimme alas pahdan keskeltä ja otimme siinä pahdan reunalla muuta-
mia poseerauksia taustana Maalpurinoja. Pääsimme jäsenet ehjänä alas
rinkoille ja hetken huilattuamme nostimme rinkat pykälään, ja matka
kohti Maalpurinojan alajuoksua alkoi.

Maalpurinojan putouksen kautta Anterinmukkaan

Kilometrin kuljettuamme ilma selkeni entisestään, ja sain hyviä ku-
via Kuikkapään pahtarinteestä etelästä päin. Hetken taivallettuamme
tulimme kuuluisalle Maalpurinojan putoukselle, joka oli todella näkemi-
sen arvoinen paikka. Vesi ahtautui kapeasta kallionraosta putoukseksi,
joka putosi 4-5 metriä alas suvantoon melko komeana ryöppynä. Tulva-
aikaan tämä olisi varmasti varsin hieno paikka. Putouksen alla oli tuli-
paikka, ja siihen perustimme leirimme puolista varten. Kävimme kah-
laamassa putouksen alla ja juomassa vettä tuosta maineensa veroisesta
”Marlboro”-putouksesta. Puoliseksi teimme kanakeittoa ja lihalientä,
lisukkeeksi leipää ja palanpainikkeeksi kahvia.

Ilkka halusi kokeilla Savotan istuvuutta omille hartioilleen, ja niinpä
vaihdoin rinkkoja ja painuimme eteenpäin kellon osoittaessa jotain
kolmen tietämiä. Taustalle jäivät Hirvaspäiden profilit, kun kaarroim-
me Rovapään sivua etelään. Idässä näkyi Anterin rajavartioasema ja
pitkälle naapurin puolelle tuntuja. Aikamme Rovapään alaosan kum-
pareita koluttuamme tulimme Anterijoen laaksoon ja vastavirtaan kävel-
tyämme tuli vastaan kaivattu kämppä - Keskon maja eli Anterinmukka
eli Mukkanököänruoktu - rakkaalla lapsella on monta nimeä. Kämppä

on tehty tosi mittavista keloista komealle koskenvierustöyräälle, ja alapuolella kököttää musta ja jyhkeä kelosauna aivan jokirannassa.

Paikalla oli kymmenkunta kulkijaa, kun saavuimme kämpälle puoli viiden maissa. Majoituimme yläpetille ja vaihdoimme kuivaa ylle. Kävimme katsastamassa ylävirrassa kalastusmahdollisuudet, mutta tulos oli sama kuin aiemmin eli puhdas tyhjä. Jokivarressa kuvasin koskikaraa ja kissankelloja, jotka kukkivat täällä vielä näin myöhään.

Ruokailun jälkeen odottelimme saunavuoroa ja pilkoimme joutesamme vähän puita tosi tylsillä välineillä. Lopulta eräopaskurssilaiset suostuivat lopettamaan saunomisen, ja pääsimme saunaan puoli yhdeksältä. Olihan se kokemus vailla vertaa löylytellä yönhämyisessä saunassa kynttilänvalossa ja sitten sukeltaa taskulampun valossa Anterin suvantoon, jonka syvyydeksi joku oli mitannut neljä metriä. Peseydyimme kiireestä kantapähän, ja puhdasta tuli. Oli autuas tunne kömpsiä makuupussiin yläpetille saunapuhtaana ja rasituksen painaessa sopivasti jäseniä. Yläpetillä oli vähän liiankin lämmintä, mutta kiitos hyvien patjojen nukuimme tosi makeasti.

Anteripäälle ja Akanhärkäkuruun

Heräsimme kauniiseen aamuun. Sumupilviä vaelteli pohjoiseen, ja aurinko pilkisteli välillä pilvien raosta. Laitoimme aamupuurot nuotiolla. Syötyämme pakkasimme kamat nopeasti kasaan ja pääsimme liikkeelle ihmisten aikaan yhdeksän maissa.

Sen verran lämmin oli ilma, että pusero oli heitettävä heti alkumatkasta rinkan päälle. Painelimme aika vauhtia ”Samperin valtatieä” etelään. Anterijoen vierellä kulkevan ajouran nimi juontaa Kemi-yhtiön entisen metsäpäällikön Sandbergin ideasta kuljettaa ennen ensimmäistä maailmansotaa tukkeja höyryveturien vetämillä rekiletkoilla täältä Anterijoen latvoilta Kemijokivarteen Tulppioon. Ukko-Sandberg tuotti Amerikasta höyryvitureita puukuljetuksia vetämään. Vetureille raivattiin ja jäädytettiin talvitiepohjat, rakennettiin vedenottamot, ja hakattiin polttopuuksi pitkät pinot koivuhalkoja ajouran varteen. Muutamana talvena tukkeja ehdittiin ajaakin, mutta onneksi ensimmäinen maailmansota keskeytti varaosatoimitukset ja koko hankkeen, ja Saariselän metsät

Lapin tunturimaisemien avaruutta, purolaaksojen vehreyttä, kevätaurinon kiloa hohtavilla hangilla, alkavan maaruskan värejä polkujen varsilla – kaikkea näitä näkymiä löytyy tämän kirjan sivuilta. Tuntureita ja kairaa kulkemassa - kirja kuvaa tunturien valloittamisen riemuja, vastoinikäymisten voittamisia, erämaan rauhaa ja autiotupien tunnelmia sekä muita muistorikkaita elämyksiä, joita vaeltaja pohjoisen selkosilla voi kokea. Parinkymmenen vaelluksen kuvaukset pohjautuvat kirjoittajan vaelluspäiväkirjamerkintöihin. Kirjan kuvituksena on kirjoittajan ottamia valokuvia vaelluksilta.

Simo Jyväsjärvi (s. 1949) on harrastanut Lapin vaelluksia yli parikymmentä vuotta perheen lähipiirin ja partiolaisten kanssa kesäisin ja keväthankien aikaan lähinnä Saariselällä ja Käsivarren maisemissa. Kamera on seurannut aina retkillä mukana ja kuvia maisemista ja luonnon yksityiskohdista on kertynyt mittava määrä.

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi